

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ДІТЕЙ В ЗДО**

Освітня програма Дошкільна освіта за другим
(магістерським) рівнем

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «29» серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО
Викладач	Мацук Людмила Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0986232405
Е-mail викладача	liudmila.matsuk@pu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>На сьогоднішній день модернізація освіти потребує перегляду технологій навчання дітей дошкільного віку, орієнтуючи педагогів на використання у своїй діяльності більш ефективних форм і методів, що дозволяють будувати педагогічний процес на основі розвивального навчання. Однією з таких технологій є дитяче експериментування, що дає можливість формувати в дітей реальні уявлення про різноманітні сторони досліджуваного об'єкта, про його взаємини з іншими об'єктами і з середовищем існування. У процесі експериментування в дітей збагачується пам'ять, активізуються розумові процеси, оскільки постійно виникає необхідність здійснювати операції аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення. Експериментально-дослідна діяльність є ефективним засобом розумового, фізичного, валеологічного, естетичного, статевого, екологічного, морального та трудового, виховання. Крім того, даний вид діяльності сприяє всебічному розвитку дитини й формуванню її особистісних рис, що цілком реалізовує основні завдання дошкільної освіти.</p> <p>Курс «Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО» є складовою частиною підготовки студентів спеціальності «Дошкільне виховання» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».</p> <p>Навчальна дисципліна передбачає розв'язання низки завдань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити теоретичні основи організації дослідницько-експериментальної діяльності дітей дошкільного віку в природі і забезпечити умови для усвідомленого сприйняття їх майбутніми спеціалістами в галузі дошкільної освіти. 2. Ознайомити студентів з сучасними науковими дослідженнями та доробками практичних працівників дошкільних закладів освіти в галузі розвитку особистості дитини шляхом використання у навчально-виховному процесі дитячого садка експериментування та нескладних дослідів в природі. 3. Визначити доцільний зміст дослідницької діяльності дітей дошкільного віку в природі, що відповідає їх потребам, віку та інтересам. 4. Озброїти майбутніх фахівців дошкільної освіти методами і формами організації дослідницької діяльності дошкільників в природі в умовах суспільного і сімейного 	

дошкільного виховання.

5. Розвинути творчі дослідницькі уміння студентів, самостійність та критичність мислення.

6. Сприяти вихованню кращих моральних рис особистості майбутнього педагога дошкільного профілю: любові та поваги до світу природи і людей.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення курсу «Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО» є підготовка студентів до організації пошуково-дослідницької діяльності, як засобу формування реалістичних уявлень дітей про природу.

Мета реалізується через цілі:

- надання студентам знань про теоретичні аспекти пошуково-дослідницької діяльності дошкільників;
- становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти;
- підготовка до практичного здійснення пошуково-дослідницької діяльності;
- розробка та використання на практиці різних ігор природничого змісту;
- вивчення, аналіз та узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.

4. Компетентності

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

5. Результати навчання

5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації

дослідницьких та інноваційних проектів.

5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини. 5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

5.8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

5.9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
3	012 Дошкільна освіта	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні аспекти організації пошуково-дослідницької діяльності дітей в ЗДО	Лекція, практичне заняття	[6, 9, 10, 13, 15] Додаткова [5, 10].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Тема 2-3. Організація пошуково-дослідницької діяльності дітей молодшого та середнього віку	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,4,5,7,9,10,12,13,16] Додаткова [2,5,6,7,8].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Організація пошуково-дослідницької діяльності дітей старшого дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,4,5,7,8,9,10,12,13,16] Додаткова [2,3,4,5,6,7,8,].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Використання інноваційних технологій в організації пошуково-дослідницької дітей дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[11, 14] Додаткова [1, 9, 10].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Методика проведення ігор природничого змісту з дітьми різного дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[3,13] Додаткова [2,5].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру (поточна успішність, підготовка індивідуальних творчих завдань, написання анотацій до наукових статей, тести, контрольна робота) та 50 балів за екзамені.</p> <p>«відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові</p>
-----------------------------------	---

	<p>зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності</p> <p>розв'язках;</p> <p>«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до виставлення заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При виконанні завдань студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів.
Семінарські заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Критерії оцінювання СРС	<p>За виконання кожного індивідуального творчого завдання студент отримує оцінку. Оцінювання проводиться за національною шкалою.</p> <p>В процесі оцінювання рівня підготовки до дискусій з попередньо погодженої тематики звертається увага на правильність викладення матеріалу, своєчасне вживання усталених виразів, розуміння фахової термінології, граматичну правильність висловлювань, грамотність та повноту формулювання проміжних та остаточних висновків до предмету дискусії</p> <p>В процесі оцінювання підготовлених анотацій звертається</p>

	увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, здатністю узагальнювати і робити висновки про теоретичну та практичну цінність матеріалу, викладеного в публікації.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (5 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (30 балів) – оцінка за підсумкове тестування (50 балів).

7. Політика курсу

- максимальна концентрація зусиль на формування та розвиток комунікативних навичок у студентів;
 - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - опрацювання теоретичного матеріалу, проходження тестування в дистанційній формі навчання, виконання індивідуальних творчих завдань;
 - опрацювання і підготовка до дискусій з приводу матеріалу, викладеного в методичних рекомендаціях до самостійної роботи;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».
- Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
- Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті здаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція / Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. Київ : Видавництво, 2012. 26с.
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І.Білан; за заг. ред. О.В.Низковської, Тернопіль «Мандрівець», 2017. 256 с.
3. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей

- дошкільного віку. Київ : Сім кольорів, 2014. 56 с.
4. Беленька Г.В. Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідах. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Київ : Шкільний світ, 2011. 128 с.
 5. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 62с.
 6. Горопаха Н.М. Виховання екологічної культури дітей. Посібник для вихователів дошкільних закладів та вчителів початкових класів / Наталія Михайлівна. Рівне, «Волинські обереги», 2001 212 с.
 7. Дитина: програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець, нук. Кер. Програмою: О.В. Проскура та ін.. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг.. Київміськради (КМДА), Київ. У-нт ім. Б. Грінченка. 3-тє вид. доопр. Та доп. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.
 8. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. / Г.В. Беленька, Т.С. Науменко, О.А. Половіна. Київ : Генеза, 2013. 112 с. (Настільна книжка вихователя). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 12.07 2013 р. № 1/11-11415).
 9. Зайцева Л.І. Розкриваємо таємниці довкілля: методичний посібник / Л.І. Зайцева. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2012. 110с.
 10. Лисенко Н.В. Практична екологія для дітей. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 185 с.
 11. Метод проектів у діяльності дошкільного закладу / Укладач Л. А. Швайка. Харків : Вид. група «Основа», 2010.203, [5] с. (Серія «ДНЗ. Вихователю»).
 12. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» /наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк; наук. ред. Н. В. Кудикіна, В. У. Кузьменко; авт.кол.: Е. В. Белкіна, Н. І. Богданець-Білоskalенко, О. Л. Богініч, З. Н. Борисова, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. мол. т спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. 3-є вид. доопр. та доп. Київ, ун-т Б. Грінченка, 2012. 400 с.
 13. Ознайомлення з природою довкілля з основами проєкологічної освіти дітей дошкільного віку Н.В. Лисенко, Л.О. Мацук, О.М. Лисенко Київ : Видавничий Дім «Слово», 2019. 247с.
 14. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Упоряд. Буракова Ю. Д. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 204 с.
 15. Теорія і практика екологічної освіти: дошкільник-педагог. Навчально-методичний посібник для ВНЗ / Н.В. Лисенко Київ: Видавничий дім «Слово», 2009
 16. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 263с.

Додаткова

1. Інновації в дошкіллі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: посібник на допомогу дошкільним працівникам / Авт.-упоряд.: Л. В. Калуська, М. В. Острошченко. Мандрівець, 2010. 376 с.

2. Костюк О. В. Дослідницько-пошукова діяльність у формуванні пізнавального інтересу дошкільників до природи // Педагогічний пошук. № 3 (83), 2014 С. 25
3. Лінник О. Роль творчих проектів у процесі навчання дітей 6-7 років. // Дитячий садок. 2004. №8. С.15-17.
4. Лінник О. Творче проектування в організації життєдіяльності шестирічок. Луганськ: «Альма-матер». 2005. 115 с.
5. Ніколаєва С.М. Любов до природи виховуємо з дитинства. Рекомендації педагогам, батькам і гувернерам / Світлана Миколаївна Ніколаєва. – Х.: Видавництво «Ранок», 2007. – 96 с.
6. Морозова Л. Метод проектної діяльності в дошкільному освітньому установі // Дитячий садок від А до Я. № 2. 2006. С. 124 -131.
7. Морозова Л. Д. Що таке «дитяче проектування» // Дитина в дитячому саду. №5. 2009. С. 9-11.
8. Новіцька Л. Моделювання проектної технології в умовах навчально-виховного комплексу. // Дошкільний навчальний заклад. 2008. №2 (14). С. 14.
9. Правдов М. А., Бєсшапошникова С. Ю. Управління проектами як інноваційний напрям професійного розвитку педагога дошкільного навчального закладу // Дитячий садок від А до Я. 2010. № 1. С.140- 147.
- 10.Плохій З.П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти) : монографія / З. П. Плохій; Ін-т пробл. виховання НАПН України. Київ : Персонал, 2010. 319 с.

Викладач _____

Мацук Людмила Олександрівна